

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Ügyiratszám: Vj010-025/2009.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az **MTM-SBS Televízió Zrt.** (Budapest) és az **INTERAKTÍV Televíziós Műsorkészítő Kft.** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozások ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt indult eljárás során tartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Versenytanács az eljárást megszünteti, egyben kötelezi az eljárás alá vontakat, hogy az általuk vállaltak szerint térítsék vissza szavazataik költségeit azon nézőknek, akik a "Megasztár 4." című műsor 8. döntőjében - a 7. döntő zárásától a 8. döntőben a zsűri döntésének kihirdetéséig - a műsor zsűrije által a nézők szavazataitól függetlenül továbbjutatott versenyzőre szavaztak.

A végzéssel szemben a közlésétől számított nyolc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelem terjeszthető elő.

I n d o k o l á s

I.

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2009. február 2-án indított versenyfelügyeleti eljárást az MTM-SBS Televízió Zrt. és az INTERAKTÍV Televíziós Műsorkészítő Kft. (együtt a továbbiakban: eljárás alá vont vállalkozások) ellen, mivel észlelte, hogy a TV2 televíziós csatornán 2008 őszétől sugárzott Megasztár 4 című szórakoztató tehetségkutató műsor élő adásaiban elhangzott információk és szavazatok küldésére buzdító felhívások tévesen azt a képzetet kelthették a fogyasztókban, hogy minél több telefonos szavazatot adnak le, annál nagyobb az esélye annak, hogy az általuk támogatott versenyzők kerüljenek a verseny Fináléjába. A GVH valószínűsítette, hogy a fenti magatartással az eljárás alá vont vállalkozások megvalósították a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. §-át és ezzel megsértették az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését. A versenyfelügyeleti eljárás kiterjedt a Megasztár 4 adásaiban elhangzott tájékoztatásokon túl a műsor népszerűsítését célzó teljes – 2008. szeptember 1-jétől 2008. december 31-ig terjedő időszakban folytatott – kereskedelmi gyakorlatra.

2. Az eljárás alá vont vállalkozások közül az MTM-SBS Televízió Zrt. (a továbbiakban: TV2 vagy Műsorszolgáltató) főtevékenysége cégkivonata szerint televízió-műsorok összeállítása, szolgáltatása. A Műsorszolgáltató 2007 júliusától Európa egyik vezető médiavállalatának, a ProSiebenSat.1 által irányított vállalkozáscsoportnak a tagja. Ugyanehhez a vállalkozáscsoporthoz tartozik a másik eljárás alá vont, az INTERAKTÍV Televíziós Műsorkészítő Kft. (a továbbiakban: Műsorkészítő), amely televíziós műsorok gyártásával és új formátumok fejlesztésével foglalkozik.
3. A Megasztár 4 című műsor a nézők interaktivitására épült, akik emelt díjas SMS-ben és telefonívások útján eljuttatott szavazataikkal befolyásolhatták a versenyzők továbbjutását, a műsor végeredményét. A műsorfolyam hat rögzített és tíz élő adásból álló műsorsorozat volt, amelynek nyolc ún. döntőjében és a Fináléban egy szavazási terminus szombattól szombattig, az adás végétől a soron következő adás végéig tartott.
4. A 7. döntő befejezése után a műsorral kapcsolatos tájékoztatások a korábbi műsorokhoz hasonló szavazási eljárásra hivatkozva buzdították a nézőket arra, hogy a kedvenc versenyzőiket támogassák szavazataikkal. A vizsgálattal érintett műsor népszerűsítését célzó kereskedelmi gyakorlat része volt
 - a. a „Válassz te legendát!” szlogent alkalmazó figyelemfelkeltő és népszerűsítő jellegű reklámkampány, amely elsősorban a TV2 csatornán, illetve egyéb reklámeszközökön (sajtóhirdetés, óriásplakát) jelent meg;
 - b. a TV2 honlapján és a teletext-en elérhető játékszabályok;
 - c. a telefonos és SMS-es szavazások alkalmával eljuttatott tájékoztatások;
 - d. a Megasztár 4 műsor egyes döntőket sugárzó adásaiban elhangzott információk, a műsorvezetői párbeszéd.
5. A műsor első hét döntőjében a nézői szavazatok határozták meg a sorrendet. A szakmai döntést megelőzően, az adás utolsó szegmensében a szavazás egy rövid időre megállt, a nézői szavazatok alapján egy, a legtöbb szavazatot kapó játékost a közönség továbbjuttatott. A szavazás újraindulása után a nézők – néhány percig – továbbszavazhattak a megmaradt három versenyzőre. A szavazás lezárásakor a legtöbb szavazatot kapott játékos továbbjutott, a másik két, kevesebb szavazatot begyűjtő versenyzőből a zsűri választott.
6. A műsort népszerűsítő tájékoztatások egy része az egész műsorfolyam alatt csak a szavazásra felhívó szlogent tartalmazta (lásd 4. a. pont). Az egyéb tájékoztatási formák részletesebb információval szolgáltak a szavazás rendjével kapcsolatban.
7. A 2008. december 6-i, 8. döntőben, ahol a tét a Fináléba jutás volt, hárman maradtak játékban. A szavazás az előző, november 29-i adás végén indult el, majd a december 6-i

adásban a szavazás megszakítását követően, nagyjából az adás felénél a zsűri továbbjuttatott egy általa preferált versenyzőt – tekintet nélkül az elért szavazatok számára. A szavazatok számát ekkor sem a zsűritagok, sem a nézők nem ismerték. Ezt követően a szavazás újraindult. A versenyben maradó két versenyzőre addig beérkezett szavazatok összeadódtak a továbbjuttatást követő szavazatokkal. A döntő végén a több nézői szavazatot kapó játékos jutott tovább a Fináléba. A Fináléban már kizárólag a nézői szavazatok döntöttek.

8. Az egyes tájékoztatások a műsor végéig, azaz a zsűri döntésének említéséig – a 4. b. pontban említett tájékoztatási formán kívül, amelynek szövege az eljárás alá vontak nyilatkozata szerint a 7. döntőt követően megváltozott – nem említették a játékszabály megváltozását.

II.

9. A Versenytanács előzetes álláspontjában leszögezte, hogy a 8. döntőben a szavazást illető szabályok hirtelen – anélkül, hogy ez a műsort népszerűsítő kampányból, a 4. b. ponton kívüli kiegészítő tájékoztatásokból, továbbá a műsoridő alatt folytatott tájékoztatásokból kitűnt volna – megváltoztak, hiszen ekkor először a zsűri választott a három – a megelőző döntő óta folyamatosan nézői szavazatokot kapó – jelölből egy mindenképpen továbbjutó versenyzőt.

10. Az előzetes álláspont a játékszabályok megváltozásának kommunikációs hiányosságai következtében fellépő fogyasztói sérelmet értékelte, amely ténylegesen abban állt, hogy a továbbjutó versenyzőre leadott szavazatok „feleslegessé váltak”. A Versenytanács álláspontja szerint a Megasztár 4 műsor 7. és 8. döntői során elhangzott műsorvezetői és egyéb tájékoztatások fő üzenetének megtévesztésre alkalmassága abban nyilvánult meg, hogy a nézők számára azok valótlan információt közvetítették, miszerint elsődlegesen az ő szavazataik befolyásolják a műsort. Azok a nézők, akik a zsűri által eleve továbbjuttatott versenyzőre szavaztak, abban a tudatban fizették meg tehát a szavazatuk ellenértékét, hogy ők dönthetik el, a három versenyzőből melyik kettő jut tovább a Fináléba. A szavazó a fentiek ismeretében ugyanis okkal dönthetett volna úgy, hogy nem szavaz senkire, illetve úgy is, hogy a három versenyző közül a másodikként preferált kedvencét támogatja szavazatával.

11. Leszögezte továbbá előzetes álláspontjában a Versenytanács azt is, hogy nem a játéktartás tisztaságához fűződő kérdésben kell döntést hoznia, azaz nem azt vizsgálta és nem is volt feladata azt vizsgálni, hogy a műsor a játékszabályok betartásával került-e lebonyolításra.

III.

12. Az eljárás alá vont vállalkozások a Versenytanács előzetes álláspontjának megismerését követően előadták, hogy készek kötelezettséget vállalni arra, hogy az érintett szavazói kör részére a „felesleges” szavazataik kapcsán okozott költségeket visszatérítik. Ennek keretében az eljárás alá vontak a következőket vállalták:

- a. Értesítik az összes olyan fogyasztót, aki a 7. döntő lezárását követően és a 8. döntőben a zsűri döntésének kihirdetéséig a zsűri által továbbjuttatott versenyzőre adtak le szavazatot (a továbbiakban: „Értesítési Kötelezettség”).
- b. Az Értesítési Kötelezettség végrehajtása érdekében a TV2 és az Interaktív együttesen vállalták, hogy
- valamennyi SMS üzenetben szavazatot leadott fogyasztónak SMS üzenetet küldenek, amely üzenet válasz SMS küldésére hívja fel az adott fogyasztót, annak érdekében, hogy az adott fogyasztó neve és címe elérhetővé váljon (a továbbiakban: „SMS-Értesítés”);
 - a „vezetékes telefonról” szavazatot leadó fogyasztókat az Interaktív és a TV2 vállalja közvetlenül telefonon felhívni és adataikat így rögzíteni (a továbbiakban: „Közvetlen Hívás”);
 - a fenti közvetlen és célzott értesítés mellett a TV2 vállalja saját honlapján, illetve a TV2 teletext oldalán prominens helyen megjeleníteni a 8. döntőben a zsűri által továbbjuttatott versenyzőre szavazatot leadó fogyasztóknak szóló felhívást, megjelölve azt az e-mail címet, közönségszolgálati telefonszámot, illetve postai levelezési címet, melyeken keresztül az érintett fogyasztók ugyancsak megadhatják nevüket és címüket (a továbbiakban: „Nyilvános Közlemény”). A Nyilvános Közlemény mind az interneten, mind pedig a teletexten ugyanazon időpontban fog megjelenni.
- c. A TV2 és az Interaktív együttesen vállalta, hogy valamennyi érintett fogyasztónak postai úton visszafizeti az adott szavazó által leadott SMS szavazatok teljes ellenértékét (a továbbiakban: „Visszatérítési Kötelezettség”). A Visszatérítési Kötelezettség mindazon fogyasztókra vonatkozik, akik a Nyilvános Közlemény közzétételétől számított 90 napon belül (a továbbiakban: záró-időpont) megadják elérhetőségüket (legalább név és lakcím), ahová a postai úton történő fizetés megvalósulhat.
- d. Az SMS-Értesítés, a Közvetlen Hívás és a Nyilvános Közlemény – a közlési forma sajátosságaitól függő terjedelemben – tartalmazni fogja legalább, hogy
- azon nézőknek, akik a „Megasztár 4.” című műsor 8. döntőjében (a 7. döntő zárásától, a 8. döntőben a zsűri döntésének kihirdetéséig) Király Viktorra szavaztak, a TV2 visszatéríti a szavazataik költségeit;
 - a visszatérítés érdekében a nézőknek válasz sms-ben, telefonon, e-mailen vagy levélben meg kell adniuk nevüket és postai címüket, majd ezt követően postai úton jutnak az őket illető összeghez;
 - a visszatérítés azoknak jár, akik a közlésben megjelölt záró-időpontot megelőzően jelzik adataikat;
- e. A kötelezettségvállalással kapcsolatos értesítési kötelezettség tekintetében a közlési forma sajátosságaitól függetlenül minimális tartalmi elemként megjelenik az értesítésben a záró időpont dátumként megjelenítve, illetve az a kitétel, hogy a Gazdasági Versenyhivatal eljárása során tett kötelezettségvállalásra tekintettel térítik vissza eljárás alá vontak a költségeket.

- f. A TV2 és az Interaktív vállalták, hogy a Visszatérítési Kötelezettség semmilyen formában nem érinti az adott szavazó esetleges nyereményét, így a Visszatérítési Kötelezettség nem érinti utólagosan a nyereményjátékban való részvételi jogot, illetve az elnyert nyeremény jogi státuszát.
- g. A TV2 és az Interaktív együttesen vállalták, hogy a záró-időpontot követően 45 napon belül igazolják a GVH-nak, hogy eleget tettek az Értesítési Kötelezettségüknek illetve a Visszatérítési Kötelezettségüknek. Az Értesítési Kötelezettségnek történt megfelelést a TV2 és az Interaktív az alábbi iratok csatolásával vállalta igazolni:
- az SMS Értesítések megküldését igazoló iratok a mobiltelefon-szolgáltató vállalkozásoktól;
 - a Közvetlen Hívások megtörténtét igazoló okirat az erre megbízott alvállalkozótól, és szükség esetén az archivált hang-fájlok listájának bemutatása;
 - a Közlemény megjelenését igazoló közjegyzői ténytanúsítvány.
- h. A Visszatérítési Kötelezettséget a TV2 és az Interaktív az alábbi okiratok benyújtásával vállalta igazolni:
- a visszatérítés érdekében nevét és címét leadó fogyasztók listája;
 - a postai átutalást igazoló okiratok csatolása.
- i. Az Értesítési Kötelezettséggel, illetve a Visszatérítési Kötelezettséggel kapcsolatban felmerülő anyagi és adminisztratív terheket a TV2 és az Interaktív egyetemlegesen viseli, abból semmilyen formában nem hárít át semmilyen költséget az érintett nézőkre. Így rögzíti különösen, hogy a visszaigazolással kapcsolatos költségeket nem kívánja a fogyasztókra áthárítani, amely nevezetesen például azt jelenti, hogy a visszaigazolás érdekében megadott elérhetőség esetén az SMS, illetve a telefonon történő visszaigazolás kapcsán nem emeldíjas számot ad meg.

IV.

13. A 2008. szeptember 1. után tanúsított magatartásokra irányadó Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint ez a törvény állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a törvény hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.
14. Az Fttv. 2. §-ának a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy. Ugyanezen jogszabályhely d) pontja szerint kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő

értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenységek vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja, valamint h) pontja szerint üzleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.

15. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése alapján tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (3) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).
16. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint, ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.
17. Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan üzleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.
18. A Tpvt. 75.§-ának (1) bekezdése alapján ha a hivatalból indult versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás tekintetében az ügyfél kötelezettséget vállal arra, hogy magatartását meghatározott módon összhangba hozza a Tpvt. rendelkezéseivel, és a közérdek hatékony védelme e módon biztosítható, az eljáró versenytanács végzéssel – az eljárás egyidejű megszüntetésével – kötelezővé teheti a vállalat teljesítését, anélkül, hogy a végzésben a törvénysértés megvalósulását, vagy annak hiányát megállapítaná. A végzés ellen külön jogorvoslatnak van helye (82.§). A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés szerinti végzés meghozatala nem zárja ki azt, hogy az ügyben - a körülmények lényeges változása miatt, illetve akkor, ha a végzés a döntés meghozatala szempontjából fontos tény félrevezető közlésén alapult - újabb versenyfelügyeleti eljárás kerüljön megindításra. Az újabb versenyfelügyeleti eljárás során rendelkezni kell a korábban az (1) bekezdés alapján hozott végzésről.
19. Az Fttv. 27. § (3) bekezdése szerint a Tpvt. 75. §-a szerinti kötelezettségvállalás alkalmazásának akkor is helye lehet, ha az ügyfél a vizsgált magatartással időközben felhagyott. Ilyen esetben a magatartás megismétlésétől való tartózkodásra lehet kötelezettséget vállalni.

20. A Versenytanács értékelése szerint – figyelemmel az azonosítható fogyasztói sérelem pontosan meghatározható körére, mértékére (lásd 10. pont) – kötelezettségvállalás teljesítésével összességében az eljárás alá vontak magatartásukat összhangba hozzák a törvénnyel és a közérdek védelme hatékonyan biztosítható, mivel a visszatérítéssel az azonosítható fogyasztói sérelem tekintetében helyreáll az eredeti állapot. A Versenytanács megjegyzi, hogy tekintettel arra, hogy a kötelezettségvállalásokat az eljárás alá vont vállalkozások közösen terjesztették elő, ezért azok teljesítése mindkét vállalkozást közösen terheli.
21. A Versenytanács nem tartotta szükségesnek a kötelezettségvállalás kapcsán a magatartás megismétlésétől való tartózkodás előírását, figyelemmel a vizsgált magatartás egyedi jellegére és a fogyasztókra gyakorolt, pontosan körülhatárolt hatására.
22. A Tpv. 76. § (1) bekezdés a) pontja alapján a GVH vizsgálója a kötelezettségvállalás teljesülésének ellenőrzése érdekében utóvizsgálatot indít. Ha az ügyfél a kötelezettséget nem teljesítette, a Versenytanács végzéssel érdemi bírságot (78. §) szab ki, kivéve, ha a körülmények változására tekintettel a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése nem indokolt. Ilyen esetben, továbbá akkor, ha az ügyfél a kötelezettséget teljesítette, a Versenytanács az utóvizsgálatot végzéssel megszünteti.
23. A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpv. 45.§-an, illetékessége a Tpv. 46.§-an alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
24. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 82. § (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2009. szeptember 24.